

การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
เขตการศึกษา 6

นายประภาสิด สุกข์สันสันติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

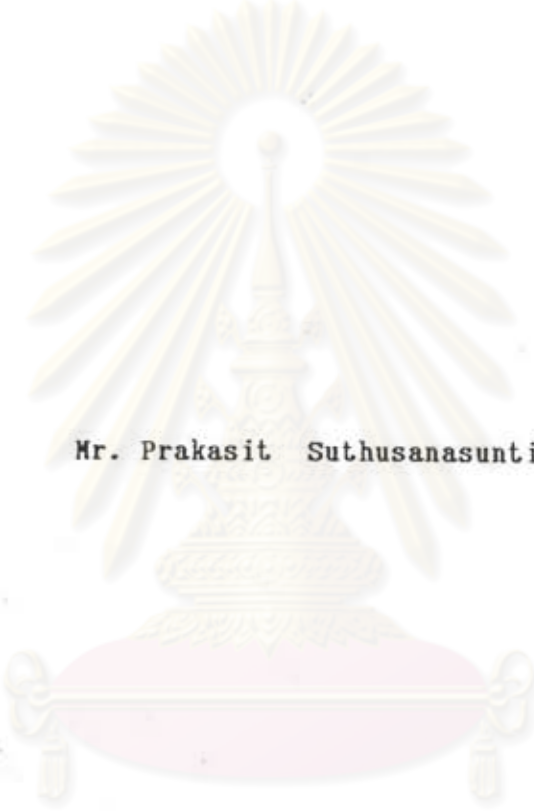
พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-621-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I10834030

A STUDY OF THE PLANNING PROCESS
OF ANNUAL OPERATION PLAN OF THE
OFFICE OF THE DISTRICT
PRIMARY EDUCATION
EDUCATIONAL REGION SIX

Mr. Prakasit Suthusanasunti

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis submitted in partial Fullfillment of
The Requirements for the degree of
Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-633-621-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
เขตการศึกษา 6

โดย นายประภาสิต สุกข์สันต์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สินดี กุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กัสสุนันท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประกาศิต สุกข์สันติ : การศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 6 (A STUDY OF THE PLANNING PROCESS OF
ANNUAL OPERATION PLAN OF THE OFFICE OF THE DISTRICT PRIMARY
EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SIX). อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ,
181 หน้า. ISBN 974-633-621-5

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี และปัญหาของ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 6 ปรากฏว่า กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนั้น เป็นไปตามขั้นตอนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติกำหนด คือ ดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ปรากฏดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการวางแผน
2. ขั้นตอนวางแผน
3. ขั้นตอนปฏิบัติตามแผน
4. ขั้นตอนติดตามผลและประเมินผล

ส่วนปัญหาสำคัญที่พบในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ปรากฏในเรื่องสำคัญ ๆ ต่อไปนี้
คือ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่เป็นระบบ ค่าซ้ำ และข้อมูลไม่สมบูรณ์ บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการ
เขียนโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลโครงการ ผู้แทนจากกลุ่มโรงเรียนไม่มีส่วนร่วม
ในการกำหนดนโยบาย การจัดสรรงบประมาณค่าซ้ำ จัดทำคู่มือปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง ปฏิบัติงานค่าซ้ำกว่า
ปฏิทิน ทรัพยากรไม่เพียงพอ บุคลากรขาดขวัญกำลังใจ ขาดการติดตามรายงานความก้าวหน้าของการ
ปฏิบัติงาน ขาดเครื่องมือประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานที่สรุปในรอบปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C541668 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
 KEY WORD: PLANNING PROCESS / ANNUAL OPERATION PLAN / THE OFFICE OF THE DISTRICT

PRIMARY EDUCATION

PRAKASIT SUTHUSSANASUNTI : A STUDY OF THE PLANNING PROCESS OF ANNUAL OPERATION PLAN OF THE OFFICE OF THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR.: ASSO. PROF. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D., 181 pp. ISBN 974-633-621-5

The purpose of this research was to study of the planning process and Problems of annual operation plan of the Office of the District Primary Education and problem, Educational Region Six. It was founded that the planning process of annual operation plan performed by the Office of the District Primary Education conform with the process set by the Office of the National Primary Education Commission in four stage as follows:

1. Preparation
2. Plan
3. Implementation
4. Follow-up and Evaluation

And the major problems are concerned non-system and slowness of collecting data, incomplete data. Lack of knowlege and skill to write project, data analysis and project evaluation. Commitee worked slowly. School group representators didn't partcipate to set policy, slow budget allocation, discontinuity of the handbook, slow operation, inadequate resourses, lack of morale, lack of following-up reporting of the task progress, infficient tool of evaluation, and lack of information of the outcome of the year.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ของ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัยด้วยดีตลอดมา และเนื่องจากได้รับทุนการวิจัยบางส่วน จากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก นายปรุ่ง พวงนิตดา ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ นายนิสิทธิ์ สีวิไลซ์ ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน นายวรศักดิ์ แก่นมีผล เลขาธิการกรม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นายชูชาติ ทรัพย์มาก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี นายวิโรจน์ เทศนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ในการตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และภรรยา คือ คุณจิตติวະ สุกส์นสันติ ที่ให้กำลังใจ ตลอดมา ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยกราบซึ้งในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นายประกาศิต สุกส์นสันติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	6
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายและความสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปี.....	7
ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาประจำปี	
แผนปฏิบัติการประจำปีกับการบริหารงานของหน่วยงานโดยทั่วไป.....	9
การบริหารงานการประถมศึกษาไทย ในระบบของสำนักงานคณะกรรมการ	
การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	11
ภารกิจการประถมศึกษาและงานการวางแผนของสำนักงานการประถมศึกษา	
อำเภอ/กิ่งอำเภอ	14
แผนปฏิบัติการประจำปีและแนวปฏิบัติในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	

ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการประถมศึกษา.....	31
กรอบของแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้.....	34
บทที่	
3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	36
วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
ตอนที่ 2 กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีและปัญหา.....	46
สรุปผลการวิเคราะห์กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี.....	117
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	124
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผลการวิจัย.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	148
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	181

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามจังหวัด.....	37
2	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจังหวัด.....	39
3	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษา การศึกษาวิชา การวางแผน การอบรมเกี่ยวกับการวางแผน การมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติการประจำปี	41
4	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการสำรวจข้อมูล และปัญหาที่พบจาก การสำรวจข้อมูล.....	47
5	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับ การรวบรวมข้อมูลและปัญหาในการเก็บ รวบรวมข้อมูล.....	49
6	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผู้ดำเนินการวางแผนของ สปอ. และปัญหา เกี่ยวกับผู้ดำเนินการวางแผน.....	51
7	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการให้ความรู้และประสบการณ์ด้านการวางแผน แก่บุคลากร และปัญหาการขาดความรู้ของบุคลากร.....	54
8	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่เน้นในการเตรียมบุคลากร ด้านการวางแผน.....	57
9	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการวางแผน และปัญหาความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของบุคลากร.....	60
10	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวิเคราะห์บทบาทภารกิจและปัญหา ในการวิเคราะห์บทบาทภารกิจ.....	62
11	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และปัญหา ในการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา.....	64
12	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาและปัญหาที่พบจาก การวิเคราะห์ปัญหา.....	67
13	แสดงผลการวิเคราะห์และคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรและ ปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ปริมาณงานและทรัพยากร.....	69

14	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและปัญหาของผู้กำหนด นโยบาย.....	72
15	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีกำหนดนโยบาย และปัญหาในการกำหนด นโยบาย.....	75
16	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับจุดเน้นในการจัดทำแผนปฏิบัติการและปัญหา เกี่ยวกับการกำหนดจุดเน้น.....	77
17	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการ และปัญหาในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่พบ.....	97
18	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงาน/โครงการและปัญหาที่พบใน การวิเคราะห์แผนงาน/โครงการ.....	81
19	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดลำดับโครงการและปัญหา ในการจัดลำดับโครงการ.....	84
20	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณและปัญหา ในการจัดสรรงบประมาณ.....	86
21	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการประจำปี และปัญหาในการประชาสัมพันธ์แผน.....	89
22	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และปัญหาใน การจัดทำและใช้คู่มือปฏิบัติงาน.....	91
23	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและปัญหา ในการปฏิบัติงานตามปฏิทิน.....	93
24	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรและ ปัญหาการใช้ทรัพยากร.....	94
25	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการมอบหมายงานและปัญหา การมอบหมายงาน.....	96
26	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการอำนวยการและปัญหาจากการอำนวยการ	99
27	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และปัญหาในการรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน.....	101

28	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหา และปัญหา ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา.....	103
29	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดแผนควบคุมงาน และปัญหา ในการกำกับแผนควบคุมงาน.....	105
30	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการตรวจสอบการปฏิบัติงานและปัญหา ในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน.....	108
31	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประเมินผลงาน/โครงการและปัญหา ในการประเมินผล.....	110
32	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระยะเวลาในการประเมินผลงาน/โครงการ	112
33	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปรับปรุงแผนปฏิบัติการระหว่างปีและ ปัญหาในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการ.....	113
34	แสดงผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการสรุปผลงานในรอบปีและปัญหา ในการสรุปผลงาน.....	115

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนานาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี.....	12
2	แสดงโครงสร้างและการแบ่งงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	18

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย